

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET**28. DES. 2004**Saksnr. **04/3636 - 31**
Arkivnr.

Deres ref.
04/3636 FM AaN

Vår ref.
FST/VIFI/InA/200401639

Oslo
22.12.2004

Høring – utredning nr. 12 fra Banklovkommissjonen

Det vises til Finansdepartementets brev av 12. november 2004, vedlagt Banklovkommissjonens utredning nr. 12 i NOU 2004: 24 "Pensjonskasselovgivning. Konsolidert forsikringslov", samt notat fra Kredittilsynet med forslag til tekniske endringer i forsikringsvirksomhetsloven.

Utredningens del II omfatter forslag til redaksjonell opprydding av forsikringsvirksomhetsloven. Norges Bank stiller seg generelt positiv til tiltak for å fremskaffe et klart og oversiktlig regelverk, men har ikke gjennomgått denne delen av utredningen. Norges Bank kommenterer heller ikke forslagene til tekniske endringer i Kredittilsynets notat. Kommentarene som følger er således relatert til utredningens del I.

Norges Bank legger i sitt arbeid med høringsuttalelser vesentlig vekt på mulige virkninger av reguleringen for stabiliteten i det finansielle system. Livsforsikringsselskaper og pensjonskasser har en viktig rolle i finansiell sektor som formidlere av langsiktig sparing til langsiktige investeringer, og i forhold til risikoutjevning mellom deltakerne i forsikringsordningen. Norges Bank ser det som viktig at reguleringen ikke motvirker pensjonssparingens langsiktige rolle i kapitalallokeringen. Samtidig må reguleringen sikre at pensjonsinnretningene kan overholde sine forpliktelser.

Utredningens del I omfatter forslag til lov om pensjonskasser og deres virksomhet, og gjennomfører kravene i EUs pensjonskassedirektiv. Norges Bank ser det som en fordel at pensjonskassereguleringen fastsettes i lov, og er enig i at loven bør være en rammelov med mindre rom for detaljstyring, jf. blant annet drøftingen i utredningens avsnitt 6.2 og 7.2.2. Norges Bank ser at det kan være hensiktsmessig at regelverket for livsforsikringsselskaper og pensjonskassenes virksomhet samles i én lov om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved Banklovkommissjonens fremstilling av at pensjonskassedirektivet i stor grad bygger på EUs livsforsikringsdirektiv. Ved diskusjonen av direktivet i EU har det blant annet vært fremhevet at pensjonskasser må få adgang til en annen kapitalforvaltning ettersom forpliktelsene rene tjenestepensjonskasser står overfor er av en annen karakter enn livsforsikringsselskaper. Norges Bank er imidlertid enig i at konkurransehensyn tilsier at likeartet virksomhet gis like rammebetingelser.

Norges Bank stiller seg generelt positiv til gjennomføringen av EUs pensjonskassedirektiv i det norske regelverket. Direktivet innebærer til dels en liberalisering i regelverket for pensjonskasser. Samtidig understrekes kravene til rettslig atskillelse mellom pensjonsinnretning og institusjonen som har opprettet den, medlemmenes rettslige krav på utbetalinger fra pensjonsinnretningen og sikring av arbeidstakernes pensjonsrettigheter gjennom fondsbasering. Krav til rettslig atskillelse kan redusere faren for at problemer i et foretak smitter til andre deler av økonomien og truer den finansielle stabiliteten.

Norges Bank savner imidlertid en mer inngående drøfting av de praktiske følgene av gjennomføringen av pensjonskassedirektivet, herunder hvilken betydning det vil ha for norske pensjonskassers konkurransesituasjon. Direktivet ses som et første skritt på veien til et indre markedet for tjenestepensjonsordninger. I tilknytning til dette savnes det en drøfting av hvordan gjennomføringen av pensjonskassedirektivet kan bidra til å legge til rette for økt mobilitet av arbeidskraft innenfor EØS-området. Norges Bank ser det som viktig at norske aktører kan delta i markedet under konkurranseforhold som tilsvarer det som er vanlig i andre land og legger til grunn at en mest mulig ensartet gjennomføring av pensjonskassedirektivet i EØS-området kan bidra til å sikre dette. Norges Bank antar at den norske gjennomføringen bør sikre at selskaper som driver virksomhet i flere land kan etablere pensjonsordning for sine ansatte i Norge og gjøre det mulig for arbeidstakere å flytte til utlandet uten å gå glipp av pensjonsrettigheter.

Direktivets formålsparagraf 6 viser til "prudent person" som det underliggende prinsippet for kapitalinvesteringer. I tråd med dette prinsippet fastsetter direktivet forholdsvis generelle regler om forsvarlige plasseringer og liten grad av kvantitative begrensninger. Banklovkommisjonen foreslår å videreføre de generelle prinsippene vedrørende kapitalforvaltning nedfelt i § 7-4 i gjeldende forsikringsvirksomhetslov, men viser til at det vil være behov for å fastsette egne forskriftsbestemmelser med nærmere rammer for pensjonskassers kapitalforvaltning, jf. lovutkastet § 6a-10. Norges Bank antar at fastsettelse av en slik utfyllende forskrift vil være nødvendig for at pensjonskassedirektivet kan anses gjennomført i norsk rett. Lovforslagets del III, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser annet ledd, hjemler en generell adgang til å fastsette overgangsregler. Etersom det er lagt opp til mindre grad av detaljregulering enn tidligere og ettersom gjeldende kapitalforvaltningsforskrift inneholder bestemmelser som må antas å kunne være i strid med direktivbestemmelsene, jf. blant annet artikkel 18 nr. 5 tredje ledd, legger Norges Bank til grunn at det ikke er aktuelt å gjøre kapitalforvaltningsforskriften gjeldende i overgangsperioden frem til forskrifter til loven er fastsatt. Etter Norges Banks oppfatning vil det derfor være viktig å fastsette forskrifter for å presisere regelverket i samsvar med direktivet så fort som mulig.

Norges Bank har videre merket seg at Banklovkommisjonens medlemmer Breck, Dyrhaug, Skrede, Skomsvold og Vannebo er innforstått med at spørsmålet om eventuell opphevelse av kapitaldekningskrav for pensjonskasser ikke er behandlet i Banklovkommisjonens utredning nr. 12 av tidsmessige årsaker, og er enige i at spørsmålet bør vurderes i sammenheng med tilsvarende problemstilling for livsforsikringsselskapene. Etter disse medlemmenes oppfatning bør vurderingen ikke avvende resultatet av "Solvency II". Etter Norges Banks oppfatning vil det være naturlig å vurdere spørsmålet om kapitaldekningskrav for forsikringsselskaper og pensjonskasser så snart loven er vedtatt. En

slik vurdering bør avveie behovet for å avskaffe de norske særreglene på dette området i forhold til hensiktsmessigheten av å avvente "Solvency II".

Norges Bank slutter seg til mindretallets forslag om at bestemmelsene som fastsetter krav til minst ett eksternt medlem i styret og krav om at revisor og aktuar skal ha plikt til å delta samtidig i minst to styremøter i året bør utgå, jf. lovforslagets § 6a-6 første ledd annet punktum og fjerde ledd. Etter Norges Banks oppfatning virker det uhensiktsmessig å fastsette så detaljerte bestemmelser i en rammelov. Norges Bank antar at konsesjonsmyndigheten kan stille slike krav ved behov.

Avslutningsvis vil Norges Bank oppfordre om at det i det videre lovarbeidet legges vekt på å få frem hvilke lovbestemmelser som implementerer de ulike artiklene i pensjonskassedirektivet. Norges Bank vil også bemerke at omfattende utredninger generelt bør romme et utfyllende sammendrag som både oppsummerer konklusjonene og gir leserveiledning til hvor i utredningen sentrale forhold drøftes.

Med hilsen

Birger Vikøren

Ingrid Andresen